

Dosar nr. 2ra-1084/19

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani (M. Sajin)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

ÎNCHEIERE

05 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Întreprinderea cu Capital Străin „Esentex” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin „Esentex” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Molsalvia”, Anastasiei Tarnovscaia, Raisei Mogoreanu, Ninei Golovcenco și lui Anatoli Tarnovschi, Adrian Radamovschi, Mihail Marcu, Veaceslav Dichii, Vitalii Lupașcu, Ruslan Mogoreanu, Ion Mogoreanu, intervenient accesoriu Primăria satului Alexandrești, r-nul. Rîșcani cu privire la declararea nulității contractelor de arendă și recunoașterea dreptului preferențial și, cererea reconvențională depusă de Raisa Mogoreanu, Mihail Marcu, Vitalii Lupașcu, Ruslan Mogoreanu și Ion Mogoreanu împotriva Întreprinderii cu capital Străin „Esentex” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la obligarea eliberării terenurilor ocupate ilegal,

împotriva deciziei din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Întreprinderea cu Capital Străin „Esentex” Societate cu Răspundere Limitată și a fost menținută hotărârea din 23 iulie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 18 octombrie 2017 ÎCS „Esentex” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Molsalvia”, Anastasiei Tarnovscaia, Raisei Mogoreanu, Ninei Golovcenco și lui Anatoli Tarnovschi, Adrian Radamovschi, Mihail Marcu, Veaceslav Dichii, Vitalii Lupașcu, Ruslan Mogoreanu, Ion Mogoreanu, intervenient accesoriu Primăria satului Alexandrești, r-nul. Rîșcani, solicitând recunoașterea dreptului prioritar de a reînnoi relațiile contractuale cu Anastasia Tamovscaia privind terenul cu suprafața de 1,5141 ha, nr. cadastral xxxxx, cu Anatolii Tarnovschi privind terenul cu suprafața de 0,7188 ha, nr. cadastral xxxxx, cu Adrian Radamovschi privind terenul cu suprafața de 2,237 ha, nr. cadastral xxxxx, cu Mihail Marcu privind terenurile cu suprafața de 0,8660 ha și 0,8656 ha, nr.

cadastrale xxxxx și xxxxx, cu Veceslav Dichii privind terenul cu suprafața de 1,6318 ha, nr. cadastral xxxxx și a semna contracte de arendă pe un nou termen, a declara nule contractul de arendă a terenului cu nr. cadastral xxxxx, semnat între Anastasia Tarnovscaia și SRL „Molsalvia”, contractul de arendă a terenului cu nr. cadastral xxxxx, semnat între Anatolii Tarnovschi și SRL „Molsalvia”, contractul de arendă a terenului cu nr. cadastral xxxxx, semnat între Adrian Radamovschi și SRL „Molsalvia”, contractul de arendă a terenurilor cu nr. cadastrale xxxxx și xxxxx, semnat între Mihail Marcu și SRL „Molsalvia”, contractul de arendă a terenului cu nr. cadastral xxxxx, semnat între Veceslav Dichii și SRL „Molsalvia” (f.d. 5-7, vol. I)

În motivarea acțiunii reclamanta ÎCS „Esentex” SRL a indicat că, la 01 octombrie 2014, în calitate de arendaș, a semnat cu Anastasia Tarnovscaia, Anatolii Tarnovschi, Adrian Radamovschi, Mihail Marcu și Veaceslav Dichii, în calitate de arendatori, contracte privind arenda loturilor de pământ cu suprafața de 1,5141 ha, nr. cadastral xxxxx cu suprafața de 0,7188 ha, nr. cadastral xxxxx cu suprafața de 2,237 ha, nr. cadastral xxxxx cu suprafața de 0,8660 ha și 0,8656 ha, nr. cadastrale xxxxx și xxxxx cu suprafața de 1,6318 ha și nr. cadastral xxxxx pentru creșterea culturilor agricole. Contractele în cauză au fost înregistrate la Primăria Alexandrești, r-nul Rîșcani cu numărul 398, 399, 512, 357 și 244.

Reclamanta a susținut că pct. 3 din contractele indicate, prevede că contractele sunt valabile până la 01 octombrie 2017. Pe parcursul perioadei 2015-2017 și-a onorat toate obligațiile contractuale asumate și este de acord cu noile condiții stabilite de părți, care de fapt intenționează să semneze noi contracte de arendă a terenurilor menționate.

Reclamanta a remarcat că prin cererile din luna septembrie 2016, părții au solicitat restituirea cotele de pământ pentru a le prelucra individual. Consideră că solicitările date prezumă rezilierea anticipată a contractelor, respectiv nu este de acord cu acestea.

Reclamanta a specificat că în temeiul legislației în vigoare cât și a clauzelor contractuale, are dreptul prioritar față de alte persoane la semnarea unor noi contracte de arendă. Prin notificările adresate părților și-a manifestat intenția și a propus acestora de a semna noi contracte la condiții mai avantajoase pentru arendatori, însă aceștia nu au înaintat careva condiții noi pentru a semna contracte și nici nu au răspuns la propunere. De fapt, părții au semnat contracte de arendă a cotelor de teren cu SRL „Molsalvia”.

Reclamanta a invocat că aceste contracte contravin dispozițiilor art. 9 alin. (5) din Legea cu privire la arendă în agricultură nr. 198, prin urmare în temeiul art. 220 alin. (1) Cod civil sunt lovite de nulitate absolută.

La 07 noiembrie 2017 ÎCS „Esentex” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Molsalvia”, Raisei Mogoreanu, Ninei Golovcenco, Vitalii Lupașcu, Ruslan Mogoreanu și Ion Mogoreanu, solicitând recunoașterea dreptului prioritar de a reînnoi relațiile contractuale de arendă cu Vitalii Lupașcu a terenului cu suprafața de 6,1620 ha, nr. cadastral xxxxx, cu Raisa Mogoreanu privind terenul cu suprafața de 0,8328 ha, nr. cadastral xxxxx, cu Ruslan Mogoreanu privind terenul cu suprafața de 1,3508 ha, nr. cadastral xxxxx, cu Ion Mogorean privind terenul cu suprafața de 1,6682 ha, nr. cadastral xxxxx, cu Nina Golovcenco privind terenurile cu suprafața de 1,5327 ha și 1,4831 ha, nr. cadastrale xxxxx și xxxxx și, a semna

contracte de arendă pe un nou termen, a declara nule contractul de arendă a terenului cu nr. cadastral xxxxx, semnat între Vitalii Lupașcu și SRL „Molsalvia”, contractul de arendă a terenului cu nr. cadastral xxxxx, semnat între Raisa Mogoreanu și SRL „Molsalvia”, contractul de arendă a terenului cu nr. cadastral xxxxxx, semnat între Ruslan Mogoreanu și SRL „Molsalvia”, contractul de arendă a terenurilor cu nr. cadastrale xxxxxx și xxxxxx, semnat între Nina Golovcenco și SRL „Molsalvia”, contractul de arendă a terenului cu nr. cadastral xxxxxx, semnat între Ion Mogorean și SRL „Molsalvia”, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta ÎCS „Esentex” SRL a indicat că, la 01 octombrie 2014, în calitate de arendaș, a semnat cu Vitalii Lupașcu, Raisa Mogoreanu, Ruslan Mogoreanu, Ion Mogorean și Nina Golovcenco, în calitate de arendatori, contracte privind arenda loturilor de teren cu suprafața de 6,1620 ha, nr. cadastral xxxxxx cu suprafața de 0,8328 ha, nr. cadastral xxxxx cu suprafața de 1,3508 ha, nr. cadastral xxxxxx cu suprafața 1,6682 ha, nr. cadastral xxxxx cu suprafața de 1,5327 ha și 1,4831 ha, nr. cadastrale xxxxx și xxxxx pentru creșterea culturilor agricole.

Reclamanta a susținut că pct. 3 din contractele indicate, prevede că contractele sunt valabile până la 01 octombrie 2017. Pe parcursul perioadei 2015-2017 și-a onorat toate obligațiile contractuale asumate și este de acord cu noile condiții stabilite de părți, care de fapt intenționează să semneze noi contracte de arendă a terenurilor menționate.

Reclamanta a remarcat că prin cererile din luna august-septembrie 2016, părțile au solicitat restituirea cotele de pământ pentru a le prelucra individual. Consideră că solicitările date prezumă rezilierea anticipată a contractelor, respectiv nu este de acord cu acestea.

Reclamanta a specificat că în temeiul legislației în vigoare cât și a clauzelor contractuale, are dreptul prioritar față de alte persoane la semnarea unor noi contracte de arendă. Prin notificările adresate părților și-a manifestat intenția și a propus acestora de a semna noi contracte la condiții mai avantajoase pentru arendatori, însă aceștia nu au înaintat careva condiții noi pentru a semna contracte și nici nu au răspuns la propunere. De fapt, părțile au semnat contracte de arendă a cotelor de teren cu SRL „Molsalvia”.

Reclamanta a invocat că aceste contracte contravin dispozițiilor art. 9 alin. (5) din Legea cu privire la arendă în agricultură nr. 198, prin urmare în temeiul art. 220 alin. (1) Cod civil sunt lovite de nulitate absolută.

Prin încheierea din 07 decembrie 2017 a Judecătorei Drochia sediul Rișcani, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS „Esentex” SRL împotriva SRL „Molsalvia”, Anastasiei Tarnovscaia, Raisei Mogoreanu, Ninei Golovcenco și lui Anatoli Tarnovschi, Adrian Radamovschi, Mihail Marcu, Veaceslav Dichii, Vitalii Lupașcu, Ruslan Mogoreanu, Ion Mogoreanu cu privire la constatarea nulității contractelor de arendă, recunoașterea dreptului prioritar de reînnoire a relațiilor contractuale de arendă și semnarea unor noi contracte de arendă, și cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS „Esentex” SRL împotriva SRL „Molsalvia”, Raisei Mogoreanu, Ninei Golovcenco, Vitalii Lupașcu, Ruslan Mogoreanu și Ion Mogoreanu cu privire la constatarea nulității contractelor de arendă, recunoașterea dreptului prioritar de reînnoire a relațiilor

contractuale de arendă și semnarea unor noi contracte de arendă, au fost conexe într-un singur proces (f.d.76-77 vol. I).

Prin încheierea din 13 martie 2018 a Judecătorei Drochia sediul Rîșcani, a fost atras în calitate de intervenient accesoriu Primăria satului Alexandrești, r-nul Râșcani, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS „Esentex” SRL împotriva SRL „Molsalvia”, Anastasiei Tarnovscaia, Raisei Mogoreanu, Ninei Golovcenco și lui Anatoli Tarnovschi, Adrian Radamovschi, Mihail Marcu, Veaceslav Dichii, Vitalii Lupașcu, Ruslan Mogoreanu, Ion Mogoreanu cu privire la constatarea nulității contractelor de arendă, recunoașterea dreptului prioritar de reînnoire a relațiilor contractuale de arendă și semnarea unor noi contracte de arendă (f.d. 175-177 vol. I).

La 10 aprilie 2018, Mihail Marcu, Vitalii Lupașcu, Raisa Mogoreanu, Ruslan Mogoreanu, Ion Mogorean, reprezentați de avocatul Alexandru Enachi au depus cerere reconvențională împotriva ÎCS „Esentex” SRL cu privire la obligarea eliberării terenurilor ocupate ilegal cu nr. cadastrale xxxxx, xxxxx, xxxxx, xxxxx, xxxxx și xxxxx (f.d. 205-206 vol. I).

În motivarea cererii reconvenționale reclamanții au invocat că, deși au refuzat continuarea relațiilor de arendă cu ÎCS „Esentex” SRL, ultima a ocupat abuziv terenurile arendate anterior.

Reclamanții au menționat că ÎCS „Esentex” SRL ignoră cererile lor cu privire la restituirea terenurilor agricole arendate anterior, astfel că la 03 aprilie 2017 s-au adresat cu o cerere similară și Primăriei satului Alexandrești, r-nul Rîșcani.

Reclamanții au relatat că ÎCS „Esentex” SRL prelucrează în continuare pământul lor și seamănă plate multianuale care rodesc nu mai devreme de 3 ani după semănare, respectiv ocuparea abuzivă și ilegală a terenurile, atestă încălcarea dreptul de proprietate privată.

La 26 aprilie 2018 ÎCS „Esentex” SRL a depus cerere de completare și concretizare a pretențiilor, invocând că, la 15 septembrie 2016 Anastasia Tarnovscaia, Anatolii Tarnovschi, Adrian Radamovschi și Mihail Marcu au depus cererii privind eliberarea terenurilor aflate în arendă pentru a le prelucra individual. De fapt, cereri similar privind eliberarea terenurilor pentru a fi prelucrate individual au fost depuse și de Veceslav Dichii, la 04 octombrie 2016, Vitalii Lupașcu, Raisa Mogoreanu, Ruslan Mogoreanu și Ion Mogorean, la 03 aprilie 2017, iar Nina Golovcenco, la 16 septembrie 2016.

Reclamanta ÎCS „Esentex” SRL a subliniat că nici unul dintre pârâți nu au solicitat rezilierea înainte de termen a contractelor de arendă semnate. Consideră că aceste cereri au fost depuse numai pentru a ascunde intenția de a semna contracte de arendă pe aceleași terenuri cu SRL „Molsalvia”.

Reclamanta a punctat că, cu toate că aveau intenția de a oferi și în continuare în arendă terenurile menționate, pârâții nu au înaintat arendașului careva condiții noi pentru arendă. Astfel, contrar dispozițiilor art. 9 alin. (5) din Legea cu privire la arendă în agricultură nr. 198 și pct. 9 din contractele de arendă, pârâții au semnat contracte noi de arendă cu SRL „Molsalvia” și au ascuns acest fapt, ceea ce confirmă încălcarea legii și dreptului său prioritar.

Reclamanta a precizat că prin notificările din 05 iulie 2017 și 18 octombrie 2017 a anunțat pârâții despre dreptul său prioritar și intenția de a semna contracte noi de arendă a terenurilor agricole, precum și faptul că acceptă condițiile

deținătorilor terenurilor agricole pentru semnarea contractelor de arendă pe un nou termen. Totodată, a solicitat să fie reziliate contractele de arendă prin care au fost încălcate drepturile sale, însă pârâții nu i-au acordat nici un răspuns.

Reclamanta consideră că are dreptul prioritar față de alte persoane la semnarea unor contracte de arendă, în temeiul art. 15 alin. (3) lit. a) din Legea cu privire la arendă în agricultură și pct. 9 din contractele de arendă a terenurilor agricole semnate anterior.

Reclamanta a solicitat constatarea dreptului prioritar la semnarea unor noi contracte de arendă a cotelor de terenuri agricole din extravilanul satului Alexandrești cu: Anastasia Tarnovscaia asupra terenului cu nr. cadastral xxxxx, Anatolii Tarnovschi asupra terenului cu nr. cadastral xxxxx, Adrian Radamovschi asupra terenului cu numărul cadastral xxxxx, Mihail Marcu asupra terenurilor cu numerele cadastrale xxxxx și xxxxx, Veceslav Dichii asupra terenului cu numărul cadastral xxxxx, Vitalii Lupașcu asupra terenului cu numărul cadastral xxxxx, Raisa Mogoreanu asupra terenului cu numărul cadastral xxxxx, Ruslan Mogoreanu asupra terenului cu numărul cadastral xxxxx, Ion Mogoreanu asupra terenului cu numărul cadastral xxxxx, Nina Golovcenco asupra terenurilor cu numerele cadastrale xxxxx și xxxxx și declararea nulă a contractelor de arendă semnate între Anastasia Tarnovscaia, Anatolii Tarnovschi, Adrian Radamovschi, Mihail Marcu, Veceslav Dichii, Vitalii Lupașcu, Raisa Mogoreanu, Ruslan Mogoreanu, Ion Mogoreanu, Nina Golovcenco și SRL „Molsalvia”.

Prin hotărârea din 23 iunie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, a fost respinsă acțiunea depusă de ÎCS „Esentex” SRL, a fost admisă acțiunea reconvențională depusă de Mihail Marcu, Vitalii Lupașcu, Raisa Mogoreanu, Ruslan Mogoreanu, Ion Mogoreanu și a fost obligată ÎCS „Esentex” SRL să elibereze terenurile ocupate din extravilanul satului Alexandrești, r-nul Rîșcani: cu suprafața de 1,6682 ha, nr. cadastral xxxxx lui Ion Mogoreanu; cu suprafața de 0,8660 ha, nr. cadastral xxxxx și 0,8696 ha, nr. cadastral xxxxx lui Mihail Marcu; cu suprafața de 6,1620 ha, nr. cadastral xxxxx lui Vitalii Lupașcu; cu suprafața de 0,8328 ha, nr. cadastral xxxxxx lui Raisa Mogoreanu și cu suprafața de 1,3508 ha, nr. cadastral xxxxx lui Ruslan Mogoreanu. (f.d. 38-42, vol. III).

Prin decizia din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de ÎCS „Esentex” SRL și a fost menținută hotărârea din 23 iulie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani (f.d. 7-15, vol. IV).

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că din pct. 3.3.7 din Acordului intenții din 10 aprilie 2015 semnat între SA „Mane” și ÎCS „Esentex” SRL, rezultă că ultima a refuzat la dreptul prioritar de a prelungi contractele de arendă funciară asupra terenurilor agricole și respectiv nu poate pretinde în continuare la acest drept.

Totodată, instanța de apel a menționat că ÎCS „Esentex” SRL s-a angajat în temeiul art. 3.3.7 din Acordul de intenție să îndeplinească pe contul propriu o obligație și nu a făcut-o, iar în situația respectivă a intervenit regimul general al obligațiilor prevăzut de art. 512 alin. (1) Cod Civil.

De asemenea, instanța de apel a menționat că dreptul de prelungire a contractului intervine în condițiile legii, în situația existenței raporturilor contractuale, cu acordul ambelor părți, consemnat printr-un acord adițional la contractul existent, sau prin exprimarea tacită a acordului de a prelungi relațiile

contractuale existente. Or, conform art. 15 din Legea cu privire la arenda în agricultură nr. 198, arendatorul este în drept să verifice oricând modul în care arendașul exploatează bunurile sale date în arendă, fără a interveni în activitatea curentă a acestuia, și să obțină informația necesară. Bunurile agricole, altele decât terenurile, transmise arendașului, dar nefolosite în procesul tehnologic de producție, pot fi conservate ori comercializate cu consimțământul arendatorului. Cheltuielile ce țin de conservarea sau comercializarea acestor bunuri se trec în contul plății pentru arendă în cazul în care contractul nu prevede altfel. Arendașul (sau deținătorul terenului vecin cu cel arendat) are dreptul prioritar la încheierea contractului de arendă pe un nou termen în cazul în care: a) și-a onorat obligațiile contractuale luate anterior; b) bunurile arendate se dau în arendă pe un nou termen; c) acceptă noile clauze contractuale stabilite de arendator. Arendașul beneficiază de dreptul de preemțiune în cazul înstrăinării de către proprietar a bunurilor date în arendă.

În concluzie, instanța de apel a constatat că raționamentul Acordul de intenție indică asupra cedării dreptului de a încheia contracte noi pe viitor, după expirarea termenului de arendă a contractelor încheiate în 2014, or după cum rezultă din constatările expuse în decizia finală a Arbitrajului Camerei Internaționale de Comerț nr. 23058/MHM, pârâtul a încălcat articolul 3.3.7 din Acordul de intenție prin faptul că nu a renunțat la dreptul său prioritar de a încheia noi contracte de arendă cu proprietarii de terenuri, la expirarea contractelor de arendă existente cu proprietarii de terenuri, pentru suprafața totală de 2.176,7 hectare, astfel încât SRL „Molsalvia” să poată încheia, în nume propriu și ca locatar, noi contracte de arendă cu proprietarii de terenuri.

Cu referire la acțiunea reconvențională, instanța de apel a învederat că instanța de fond corect în temeiul art. art. 915 alin. (2) și (3), 374 alin. (1) și 376 Cod civil a obligat ÎCS „Esentex” SRL să elibereze terenurile ocupate din extravilanul sat. Alexandrești, r-nul Rîșcani, ce aparțin cu drept de proprietate pârâților/reclamanți.

La 05 aprilie 2019 ÎCS „Esentex” SRL, reprezentată de avocatul Ion Păduraru a declarat recurs împotriva deciziei din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și, pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii inițiale și de respingere a acțiunii reconvenționale.

În motivarea cererii de recurs, recurenta ÎCS „Esentex” SRL, reprezentată de avocatul Ion Păduraru a reiterat aceleași argumente care au fost indicate în cererea de chemare în judecată și cererea de apel, insistând asupra faptului că instanța de apel a apreciat arbitrar valoarea juridică și relevanța acordului de intenție din 10 aprilie 2015, încheiat între ea și SA „Mane”.

Totodată, recurenta ÎCS „Esentex” SRL, reprezentată de avocatul Ion Păduraru a subliniat că în prezentul proces nu au fost examinate careva pretenții a SA „Mane” sau SRL „Molsalvia” împotriva sa cu privire la neexecutarea pct. 3.3.7 din Acordul de intenție din 10 aprilie 2015. Prin urmare, argumentele instanței de apel privind executarea unor obligații ale sale față de SA „Mane” sau SRL „Molsalvia”, nu se referă la obiectul litigiului. Acordul de intenție din 10 aprilie 2015 nu este aplicabil în raportul dintre ea și intimații-arendatori.

La fel, recurența ÎCS „Esentex” SRL, reprezentată de avocatul Ion Păduraru a specificat că contractele de arendă încheiate între ea și intimații-arendași asupra terenurilor în litigiu nu produce efecte juridice în raport cu subiecții vizați în Acordul de invenție din 10 aprilie 2015. Hotărârea arbitrală din 27 august 2018 nu conține nici o constatare referitor la terenurile și contractele pentru care își revendică dreptul prioritar la încheierea contractelor de arendă pe un nou termen.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost expediată participanților la proces, la 07 februarie 2019 (f.d. 20, vol. IV) și a fost recepționată de ÎCS „Esentex” SRL, la 11 februarie 2019 (f.d. 24, vol. IV).

Totodată, instanța de recurs relevă că decizia recurată a fost publicată pe portalul instanțelor de judecată la 04 februarie 2019.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul a fost declarat de ÎCS „Esentex” SRL, reprezentată de avocatul Ion Păduraru, cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

La 23 aprilie 2019, în adresa intimațiilor SRL „Molsalvia”, Anastasia Tarnovscaia, Raisa Mogoreanu, Nina Golovcenco, Anatoli Tarnovschi, Adrian Radamovschi, Mihail Marcu, Veaceslav Dichii, Vitalii Lupașcu, Ruslan Mogoreanu, Ion Mogoreanu și Primăria satului Alexandrești, r-nul. Rîșcani a fost expediată copia recursului declarat de ÎCS „Esentex” SRL, reprezentată de avocatul Ion Păduraru (f.d. 54, vol. IV), însă intimații nu și-a exercitat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință la recursul declarat de ÎCS „Esentex” SRL, reprezentată de avocatul Ion Păduraru.

Examinând temeiurile recursului declarat de ÎCS „Esentex” SRL, reprezentată de avocatul Ion Păduraru, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că, normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Respectiv, instanța de recurs reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs, cu temeiurile prevăzute la art. 432 Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat de ÎCS „Esentex” SRL, reprezentată de avocatul Ion Păduraru, se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Subsidiar, se menționează că, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv, numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Din recursul declarat de ÎCS „Esentex” SRL, reprezentată de avocatul Ion Păduraru nu rezultă că, instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO, în jurisprudența sa, a constatat că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare, depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective. Trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile, care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei hotărâre din 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1-1¹) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 Cod de procedură civilă și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului se plasează pe pagina web a Curții Supreme de Justiție la data emiterii și se transmite tuturor participanților la proces și reprezentanților acestora.

În asemenea circumstanțe, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de ÎCS „Esentex” SRL, reprezentată de avocatul Ion Păduraru nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de ÎCS „Esentex” SRL, reprezentată de avocatul Ion Păduraru împotriva deciziei din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin „Esentex” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Molsalvia”, Anastasiei Tarnovscaia, Raisei Mogoreanu, Ninei Golovcenco și lui Anatoli Tarnovschi, Adrian Radamovschi, Mihail Marcu, Veaceslav Dichii, Vitalii Lupașcu, Ruslan Mogoreanu, Ion Mogoreanu, intervenient accesoriu Primăria satului Alexandrești, r-nul. Rîșcani cu privire la declararea nulității contractelor de arendă și recunoașterea dreptului preferențial și, cererea reconvențională depusă de Raisa Mogoreanu, Mihail Marcu, Vitalii Lupașcu, Ruslan Mogoreanu și Ion Mogoreanu împotriva Întreprinderii cu capital Străin „Esentex” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la obligarea eliberării terenurilor ocupate ilegal.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan